

**R-๒๔. ชื่อผลงาน :** ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ และการทำกิจวัตรประจำวันพื้นฐานในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

**เจ้าของผลงาน/ผู้นำเสนอ :** นางกิงกาญจน์ ดาหา งานกิจกรรมบำบัด

**หลักการและเหตุผล :** อัมพาตครึ่งซีกจากโรคหลอดเลือดสมองนั้น เกิดจากพยาธิสภาพของสมอง ซึ่งจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับส่วนของสมองที่ได้รับอันตราย และจากพยาธิสภาพที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทั้งความผิดปกติทางด้านร่างกาย (physical problems) เช่น การเคลื่อนไหวผิดปกติ การรับรู้ความรู้สึกบกพร่อง ความทนทาน ความแข็งแรงลดลง ทำให้ผู้ป่วยเหนื่อยง่าย ไม่สามารถควบคุมการถ่ายปัสสาวะได้ มีปัญหาการติดต่อสื่อสาร ฯลฯ และความผิดปกติทางจิตใจ อารมณ์ พฤติกรรมและการรับรู้ของผู้ป่วย กระทรวงสาธารณสุขได้จัดอันดับให้โรคหลอดเลือดสมองเป็น ๑ ใน ๕ ของโรคที่ต้องการควบคุมอย่างเร่งด่วน เพราะต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาทั้งในโรงพยาบาลและการดูแลที่บ้าน ด้วยเหตุที่โรคดังกล่าวเป็นโรคที่เป็นแล้วจะเป็นระยะเวลานาน และถ้าความพิการเกิดขึ้นด้วยแล้ว นอกจากผู้ป่วยจะหมดพลังทางด้านสุขภาพร่างกายแล้วยังต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพจิต รู้สึกหมดกำลังใจที่ตัวเองต้องแย่งและต้องพึ่งพาคนอื่นอีกด้วย ความบกพร่องด้านการรับรู้และความรู้ความเข้าใจ (cognitive-perceptual problems) ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ในการระบุสุขภาพและคุณภาพชีวิตของมนุษย์ บุคคลที่มีความบกพร่องของความรู้ความเข้าใจจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกิจกรรม (occupational performance) ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมตามบทบาทได้ มีความยากลำบากในการเรียนรู้ทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

**วัตถุประสงค์ :** เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ และการทำกิจวัตรประจำวันพื้นฐานในผู้เป็นโรคหลอดเลือดสมอง

**วิธีการศึกษา :** การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ( Descriptive Research ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) ที่มารับบริการและได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่คลินิกอัมพาต อัมพฤกษ์ (stroke clinic) และคลินิกกิจกรรมบำบัด กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลศรีสะเกษ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม จำนวน ๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ๑ ชุด โดยแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินสมรรถภาพของสมอง (Mini-Mental State Examination :Thai version; MMSE-Thai) และ แบบประเมินกิจวัตรประจำวัน ( Modified Barthel Index) ฉบับภาษาไทย

**ผลการศึกษา :** ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ ๗๐.๐ , มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยหลังเกษียณอายุ ถึงร้อยละ ๗๓.๔, มีการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ ๖๖.๗, ส่วนใหญ่มีสถานภาพคู่ร้อยละ ๗๖.๗ ,เป็นโรคสมองชนิดเส้นเลือดตีบร้อยละ ๙๓.๓ ,ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองส่วนใหญ่มีอาการอ่อนแรงซีกขวาร้อยละ ๕๖.๗ รวมระยะเวลาที่เป็นโรคหลอดเลือดสมอง น้อยกว่า ๕ ปี ร้อยละ ๗๖.๗ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจ กับการทำกิจวัตรประจำวันผู้วิจัยได้ใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

**สรุปและข้อเสนอแนะ :** จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำกิจวัตรประจำวันพื้นฐานของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการฝึกกิจวัตรประจำวันให้กับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากภายหลังจากพ้นระยะฟื้นตัว ดังนั้นทีมฟื้นฟูมีความจำเป็นในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองตั้งแต่เริ่มพบความเจ็บป่วย